

gensommelst Formodning om, at denne Fabrik havde nogen egentlig Ret til dette Vand. (Schrøll: Det er en Feiltagelse!). Sagen synes hidtil at have stillet sig for de Mænd, der have undersøgt den, som om det kun var 2 eller maastee 3 Eiendomme, der benyttede Vandkraften af Søen, men at der derimod ikke var nogen Eiendom, som benyttede Vandmængden med en Ret, der her kunde være Tale om at krænte. Det maa imidlertid selvfølgelig erkjendes, at dersom denne Fabrik har nogen Ret til dette Vand, bør en saadan Ret ikke kræntes; men der maa da ogsaa ved den Forretning, som foretages, blive givet Fabriken al Anledning til at gjøre sine Krav gjældende. Skulde Forholdet nu virkelig stille sig saaledes, at Fabriken maatte nedlægges, saafremt den mistede Søen — hvilket jeg iøvrigt maa tilstaae, forekommer mig usandsynligt, eftersom man jo dog de fleste Steder er istand til at skaffe Vand, forsaavidt der ikke er Tale om Vandkraft til en Fabriks Brug, — saa er det klart, at det Vederlag, der i slikt Tilfælde maatte gives for Søen, maatte blive saa umaadeligt, at der ikke kunde være Tale om Expropriation, og derved vilde hele den Historie falde sammen. — Jeg maa tilføie, at jeg ikke vilde raade Thinget til at vedtage nogen Lov om denne Sag uden en Paragraph som Lovudkastets § 3 angaaende Vandforsyningen; thi vi kunne ikke paa nogen Maade indlade os paa at udvide Anstalten ved Bordingborg, før den allerførste og væsentligste Betingelse er tilveiebragt, nemlig at der er sørget for Vandforsyningen. Med Hensyn til dette Punkt maa jeg henlede Thingets Opmærksomhed paa, at det i Aldebrandstilsælde ikke kan nytte at henføre Anstalten enten til et andet Punkt, der ligger i en Afstand fra den som herfra til Kongens Nytorv eller til Stranden; thi det kommer ved saadanne Leiligheder ikke an paa, at man kan føre Vand til Anstalten eller paa anden Maade hente det, men det kommer an paa, at man paa ethvert Punkt i Anstalten har Vand tilstede i en saa tilstrækkelig Mængde, at man overalt, hvor Ilden maatte vise sig, gennem Brandhaner kan anbringe de nødvendige Midler til at slukke den.

Nimestad: De sidste Oplysninger, som den meget ærede Ordfører fremkom med, om, at der allerede er anstillet Undersøgelser med Hensyn til Udby Sø, stiller jo ganske vist Sagen i et noget andet Lys end tidligere, men jeg kan ikke nægte, at jeg ikke endnu kan finde de Betæneligheder, som jeg tillod mig at udtale ved denne Sags første Behandling, sjerne ved, hvad der nu er fremkommet. Jeg tvivler naturligvis ikke om, at det ærede Udvalg med den største Samvittighedsfuldhed og Dygtighed har gjenneगाaet de Oplysninger, som dengang forelaae, men det forekommer mig endnu bestandigt, ligesom det dengang forekom mig, at disse Oplysninger ikke ere tilstrækkelige til allerede nu at begrunde at give Staten Expropriationsret. Naar det stiller sig saaledes, at man ikke kan sige Andet, end — som i Motiverne — at, saavidt man har kunnet bringe i Erfaring, findes der ikke i Omegnen af Bordingborg nogen Kilde saa høit beliggende og med en saa rigelig Vandmængde, at den kan forsyne Sindsfygeanstalten med Vand, og at det er tvivlsomt, om der er nogen Udsigt til at finde en saadan Kilde, saa forekommer det mig, at der allerede fra den Side betragtet ligger nogen Tvivl om Expropriationsrettens Berettigelse; og nu forekommer det mig endvidere, at selv efter det, som den ærede Ordfører oplyste med Hensyn til Udby Sø, kan det dog ikke stille sig som utvivlsomt, om man ikke skulde benytte Vandet fra denne Sø, som man ikke har forsøgt paa at faae ved frivillig Overenskomst. Det forekommer mig, at den ærede Ordfører til Slutning indrømmede, at de Grunde, som han ansøgte imod at søge at faae Vand fra Udby Sø, mulig ikke vilde være aldeles afgjørende. Smidlertid stiller Sagen sig for mig saaledes, at det dog ikke vilde være helbøigt eller hensigtsmæssigt at vedtage det Forslag, som det ærede Medlem fra Bordingborg har stillet om at lade § 2 udgaae. Jeg troer nemlig ikke, at vi ved denne Lov kunne udvære en Expropriations-Paragraph. Det er jo saa, at Anstalten nu engang er der, og at der skal skaffes Vand til den; det er endvidere saa, at vi trænge til en Pleieanstalt for Uheldbelige, og det er endelig saa, at rigtige